

Aspecte controversate din doctrina si practica judiciara privind inselaciunea prin CEC-uri

CEC-ul reprezinta un titlu de plata sau de credit prin care o persoana numita TRAGATOR da ordin neconditionat unei banci sa plateasca , la vedere, o suma de bani determinata.

Categorii de CEC-uri:

- CEC-ul circular= titlu de credit la ordin emis de o banca sau de o institutie de credit anume autorizate pentru sumele ce le are la dispozitie de la primitorii cecurilor in momentul emisiunii, platibile la vedere in oricare din locurile aratate de emitent;
- CEC-ul barat= cecul care poarta pe partea din fata de obicei in coltul din stanga sus, 2 linii paralele;
- CEC-ul platibil in cont= cecul pe care posesorul insereaza transversal pe fata cecului cuvintele "platibil in cont", "numai virament";
- CEC-ul postal= cecul folosit in localitatile unde nu exista sucursale ale bancilor;
- CEC-ul netransmisibil= cecul pe care este inscrisa mentiunea "netrasmisibil";
- CEC-ul certificat= cecul care poarta semnatura trasului pe partea din fata ;
- CEC-ul de calatorie= cecul care se elibereaza persoanelor care calatoresc in strainatate;

Probleme generate de incadrarea juridica a faptei de emitere de CEC-uri fara acoperire din perspective disp art 244 alin 2 CP si art 311 CP

Opinii :

- 1- Se retine numai infractiunea de inselaciune si se incadreaza in prevederile art 244 alin 2 CP (correspondent in art 215 alin 4 VCP);
- 2- Se retine numai infractiunea de falsificare de titluri de credit sau instrumente de plata prev si ped de art 311 alin 1,2,3 CP (corespondent in vechea reglementare art 282 alin 1,2,4 VCP) ;
- 3- Se retine concursul real intre infractiunile prev si ped de art 244 alin 2 CP si art 311 alin 1,2,3 CP;
- 4- Se retine art 244 alin 2 CP ca infractiune complexa care cuprinde in continutul sau atat infractiunea prev de art 311 alin 1 CP cat si infractiunea prev de art 244 alin 1 CP;

Nu poate fi retinuta infractiunea prev si ped de art 311 CP datorita urmatoarelor argumente:

- Art 311 CP are in vedere contrafacerea imprimatelor de valoare;
- Art 311 CP face parte din titlul VI CP intitulat "Infractiuni de fals" ;
- Art 311 CP se refera la valori emise de banca sau de alte institutii de credit competente si nu la tragator.

Probleme legate de aplicarea urmatoarelor texte de lege: art 84 alin 1 pct 2 din Legea 59/1934 (modificata la data 01-feb-2014 Art. 84 din titlul III modificat de Art. 23, punctul 1. din titlul II din **Legea 187/2012**) si art 244 alin 2 CP - inselaciunea

Art 84 alin 1 pct 2 din Lega 59/1934 are urmatorul cuprins :

"Constituie infractiune si se pedepseste cu inchisoare de la 6 luni până la un an sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infractiune mai gravă, săvârșirea uneia dintre următoarele fapte:

2.*emiterea unui cec fără a avea la tras disponibil suficient sau dispunerea în tot ori în parte de disponibilul avut mai înainte de trecerea termenelor fixate pentru prezentare;"*

Decizia in interesul legii nr IX/24-10-2005 a I.C.C.J statueaza ca infractiunea de inselaciune exista atunci cand este intrunit elementul constitutiv al inducerii in eroare prin fapta de a emite un CEC fara acoperire iar in caz contrar exista infractiunea prev de art 84 alin 1 pct 2 din Legea 59/1934.

Decizia din 28 ianuarie 2015 a I.C.C.J – sectia penala a aratat: "in contextul actualei reglementari, neexistand identitate intre faptele prevazute ca infractiuni in cele doua dispozitii (art 84 pct 2 din legea 59/1934 si art 244 CP), raportul dintre infractiunea prev de legea 59/1934 si infractiunea de inselaciune este stabilit de dispozitiile finale ale alin 2 al art 244 CP, conform carora, daca mijlocul fraudulos constituie prin el insusi o infractiune se aplica regulile concursului de infractiuni."

Probleme relative la asimilarea CEC-ului cu instrumente de garantie si eliberarea in alb a unor astfel de file genereaza urmatoarele situatii:

a)CEC-ul este lasat in garantie in alb desi emitentul nu are provizia necesara.

Potrivit normelor cadru B.N.R CEC-ul in alb este definit ca fiind instrumentul de plata care cuprinde numai semnatura tragatorului si uneori unele mentiuni solicitate de art 1 din Legea CEC-ului

Legea 59/1934 mai stabileste in art 84 alin 1 pct 3 urmatoarele: *"Constituie infractiune și se pedepsește cu închisoare de la 6 luni până la un an sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infractiune mai gravă, săvârșirea uneia dintre următoarele fapte:"...*

3.*emiterea unui cec cu dată falsă sau căruia îi lipsește unul dintre următoarele elemente esențiale:*

a)*denumirea de cec;*

b)*suma de bani ce trebuie plătită;*

c)*numele trasului;*

d)*data emiterii cecului;*

e)*semnătura prevăzută la art. 11;"*

In practica s-a acreditat ideea ca prevederile art 84 pct 3 din Legea 59/1934 sunt in contradictie cu normele BNR deoarece CEC-ul nu cuprinde una din mentiunile esentiale prevazute de lege. In realitate o asemenea contradictie nu exista deoarece folosirea valabila a unui CEC in alb este admisibila din perspective

existei posibilitatii de validare a acestuia prin completarea ulterioara.

b)CEC-ul este lasat garantie, semnat, stampilat si completat de emitent

Intr-o atare situatie in ipoteza in care emitentul CEC-ului a avut intentia de a insela se aplica dispozitiile art 244 alin 2 CP.

c)Beneficiarul CEC-ului a cunoscut de la inceput lipsa proviziei

Acceptarea de catre beneficiarul CEC-ului a primirii unei file CEC ca garantie semnata si completata de catre emitent, cunoscand ca nu exista disponibil in cont, nu se poate prevala de imprejurarea ca a fost inselat de catre emitentul CEC-ului .

Probleme legate de savarsirea infractiunii de inselaciune in modalitatea emiterii de CEC-uri fara acoperire a caror plata este garantata prin aval

Art 26 din legea 59/1934 privind CEC-ul prevede ca avalistul este persoana care garanteaza plata unui CEC pentru intreaga suma sau numai pentru o parte din intreaga suma, ca atare fiind cel care poate plati CEC-ul in locul trasului. Intr-o atare situatie, emitentului ii lipseste intentia infractionala , el nu a urmarit si nici nu a dorit producerea unei pagube, instituind un garant care sa plateasca CEC-ul.

Probleme legate de posibilitatea retinerii in sarcina emitentului a tentativei la infractiunea de inselaciune atunci cand avalistul a facut plata inainte de producerea unei pagube in patrimoniul beneficiarului.

Intr-o atare situatie DUPA savarsirea de catre emitent a actelor de executare, specifice infractiunii de inselaciune, prin emiterea de CEC uri fara acoperire, beneficiarului CEC-ului nu i se poate retine vreo paguba datorita platii efectuate de avalist si prin aceasta imprejurare nu poate fi considerata ca o impiedicare a producerii rezultatului.

Pe cale de consecinta emitentul poate fi tras la raspunde pentru tentativa la infractiunea de inselaciune.

Probleme ridicate de momentul consumarii infractiunii de inselaciune:

Au fost exprimate opinii in sensul ca inselaciunea se consuma la data producerii pagubei si nu la data inducerii in eroare a partii vatamate.

Intr-o alta opinie s-a considerat ca poate fi retinuta infractiunea de inselaciune in forma continuata, si nu ca tentativa, chiar daca nu s-a produs o paguba certa.

In acest sens s-a apreciat ca inselaciunea s-a consumat inca din momentul incheierii tranzactiei si emiterii CEC-ului, stiind ca pentru valorificarea lui nu exista acoperirea necesara.

S-a exprimat si opinia, intr-un asemenea context, conform careia ar exista o tentativa la inselaciune sub forma tentative perfecte.